

Slovenskí architekti pôsobiaci v Českej republike: Dušan Samo Jurkovič, Ernst Wiesner (Arnošt Wiesner) a Ferdinand Milučký :)

Podobne ako českí tvorcovia formovali Slovensko, viacerí významní slovenskí architekti zanechali nezmazateľnú a vysoko oceňovanú stopu v Česku a na Morave. Ich tvorba patrila a dodnes patrí k vrcholom tamojšej architektúry.

Medzi najvýznamnejších slovenských architektov pôsobiacich v Českej republike patria: Dušan Samo Jurkovič, Ernst Wiesner (Arnošt Wiesner) a Ferdinand Milučký.

Dušan Samo Jurkovič (1868-1947)

Absolútna legenda a zakladateľ modernej slovenskej architektúry. Pre Česko a Moravu má mimoriadny význam, keďže podstatnú časť svojho prelomového diela vytvoril práve tam.

Prínos

Stvoril jedinečný štýl **secesie**^[1] inšpirovanej ľudovou architektúrou (tzv. básnik dreva). Spájal motívy valašských a kysuckých dreveníc s európskou secesiou.

Stavby (diela) v Českej republike

Turistické chaty **Libušín** a **Maměnka** na Pustevnách v Beskydách.

Kúpeľné budovy v **Luhačovicích**, najmä slávny *Jurkovičov dom*, ktoré vtláčili mestu jeho neopakovateľný ráz.

Krásna vlastná **Jurkovičova vila v Brne**-Žabovřeskoch.

Kúpeľná kolonáda a Jiráskova chata na Dobrošove.

Ernst Wiesner (Arnošt Wiesner) (1890-1971)

Rodák z Malaciek, ktorý sa vypracoval na jedného z najvýznamnejších medzivojnových architektov Brna.

Prínos

Patril k špičke moravského purizmu^[2] a **funkcionalizmu**^[3]. Jeho stavby sú známe prísnu geometriou, elegantnou monumentálnosťou a dokonalým zmyslom pre materiál.

Stavby (diela) v Českej republike

Krematórium v Brne (ústredný cintorín), ktoré je považované za jednu z celosvetovo najčistejších stavieb expresívneho funkcionalizmu^[4].

Palác Morava a administratívna budova *Moravskej zemskej životnej poisťovne* v Brne.

Luxusná *Vila Stiassni* v Brne^[5].

Ferdinand Milučký (1929-2019)

Jeden z najvýznamnejších slovenských architektov druhej polovice 20. storočia (autor bratislavského Krematória).

Prínos

Presadil sa v obrovskej konkurencii a československú modernú architektúru reprezentoval aj na vládnej úrovni v zahraničí.

Stavby (diela) v Českej republike

Spolu s Jozefom Chovancom navrhol československý komplex **Veľvyslanectva ČSSR v Moskve** (1970) a neskôr **Veľvyslanectva v Ríme** (1971), ktoré dodnes slúžia českej a slovenskej diplomatickej misii.

[1] Secesia je umelecký a architektonický štýl prelomu 19. a 20. storočia, ktorý sa vyznačuje plynulými vlnitými líniami, bohatou ornamentálnosťou inšpirovanou prírodou a hľadaním nového dizajnu, ktorý by prepojil vysoké umenie s každodenným životom.

[2] Moravský purizmus je medzivojnový architektonický smer, ktorý ako predchodca funkcionalizmu presadzoval absolútnu tvarovú čistotu, striedmosť bez dekorácií a prísnu geometrickú eleganciu, čím zásadne sformoval modernú tvár predovšetkým medzivojnového Brna.

[3] Funkcionalizmus je architektonický štýl 20. storočia, ktorý sa riadi heslom „forma nasleduje funkciu“, čo znamená, že vzhľad budovy je plne podriadený jej účelu, pričom využíva moderné materiály, ploché strechy a odmieta akýkoľvek zbytočný dekor.

[4] Expresívny funkcionalizmus je architektonický smer, ktorý spája racionálnu konštrukciu a účelnosť klasického funkcionalizmu s dynamickými, sochárskymi a emotívnymi tvarmi, ktoré budove dodávajú silný umelecký výraz.

[5] Známa aj ako vládna vila.